

TAVASZ ELÉ

Eltűnt a hó; a lejtőkön a földből
meleg gőz csap meg, édes-keserű;
a fák vad láza sisteregve föltör,
s halványzöld kardját feni már a fű;
suhanc szelek viháncolnak napestfő,
a húnnyó eget lángszinűre festik;
a hegyeken még máglyatűz ragyog,
de máris feljöttek a csillagok.

Szobádban ülsz; az ablak tárva. Látod
alant a várost és fönt az eget.
Ime, költő, ez itt a te világod, —
országod, álmod, várad, életed:
négy szűk határ közt egy maroknyi szántó;
(ha tarackos is: földje legalább jó);
s fejed fölött, — ha szűk lett ideleenn, —
vigasztalód a tágas végtelen.

Mit akarsz többet? Óperenciákat?
Dőljön a korlát? Pattanjon a pánt?
Vigyázz: nem az a tiéd, mit a vágyad,
hanem amit az ekéd vasa szánt!
Világ-királya lehetsz — álmaidban;
de megművelned azt kell, ami itt van;
s ne panaszold, hogy puszta és szegény:
a te munkádtól lesz majd televény.

Ma itt és holnap ott: lehet, talán szebb;
de itthon élni s híven: igazabb.
Menjen, akit a sorsa kénye hány-vet;
de te maradj: te sorsod ura vagy!
Az ég akár derűt, akár vihart ad:
jövőd olyan lesz, ahogy kicsikartad;
s el nem veheti senki életed,
amíg te magad el nem engeded.

Nézd ezt a várost: ez volt ifjúságod.
Hallod a Duna pergó könnyeit?
Az a kék köd az alföldi lapály ott,
porában szenderegnek őseid.
Emitt a hegylánc s csúcsa fenn: a János;
nevek: Törökvész, Vérhalom, Virányos...
amott a tó, — s a halott nyarakon
a koporsófödél: a Badacsony.

Meg se születél, s mindez máris óvott:
téged védtek a Kúnság síkjai,
túl a Dunán a morcos kis Moróczok,
s néma, renddel az anyák sírjai;
táblabírák, színészek, néma pórok:
szívós sorsukban léted alkotódott;
s ha szólsz, szavadban súlyos messzeség:
visszhangot ád az eltűnt nemzedék.

És el nem úzhet innen keserőség,
végzet haragja, semmi hatalom;
kemény paranccsal ideköt a hűség:
jóban vagy rosszban, mindig szabadon,
magunk törvényét vallva, senki másét,
s ha körülöttünk akár egy világ ég:
magunknak óvni s híven adni át
a fiainknak ezt a kis hazát.

Jöjj hát tavasz! sarjadjatok, vetések!
Virulj, tündérkert, kicsi Magyarország!
Koldusnak is jó földeden az élet,
ha szebbé válik tőle a te orcád.
Költő, dalolj hát! énekeld hazádat,
mutasd föl szívét a magas világnak!
S porod fölött csak ezt vessék a fába:
„Megtette dolgát és nem élt hiába“.

Rónay György

NÉMELY DIPLOMATÁNAK

Folyók vize még vérrel árad,
az árvák könnye föl se száradt,
friss sírokon friss koszorúk,
és ti megint csak háborút
akartok?

Új harcba újabb nemzedéket
terelni ágyúfölteléknek:
hadd pusztuljon el az a pár
fiatal, akit a halál
nem ölt meg?

Amit a tankok összetörtek:
gyógyulnak sebei a földnek;
fölöttük tiszta ég lobog,
s a térdre roskadt városok
fölállnak;

a gyárok bátor szíve dobban,
új bölcső ring az otthonokban,
új munka lüktet és a nép
a béke boldog énekét
dalolja,

tárt karokkal zúgja: élet! élet!
Mit akartok hát, denevérek?
Megint romot és temetőt
s fölfalni még a csecsemők
szívét is?

Csak gyártsátok mind, ami rombol:
gázt, rakétát, bombát atomból,
a pusztulásnak lakomát
s az emberekből katonát
a sírnak! —

De jaj, nektek, ha jön a nagy nap,
mikor a holtak számotadnak
s megjelennek az Úr előtt
föllázadva a temetők
a váddal:

a bosszús mankók raja rőten,
— tüzes botok a levegőben, —
és a törzsüktől elszakadt
tagok, akár a madarak,
s a csontok.

zörögve, mint a rossz kereplők,
tépett tüdőkből lomha felhők,
vak szemek mint a tűzgolyók,
s dobok, dühösen dobogók:
a szívek,

s mind azt üvölti: ő az! ő volt!
Kénkövet köp a lemenő hold,
s pattintja lángos ostorát,
— „gyerünk csak, régi cimborák!” —
a Sátán!

Rónay György

BUDAI RAJZOK

SZALONKA-ÚT

Szalonka-út, hol nincsenek szalonkák,
de hűvös dalt szítál a nyári lomb rád,
s a füből feléd zsongja kék dalát
a szarkaláb;

míg fönna a völgy fölött mogorva posztján
egy szikla áll, talán a zord *Oroszlán*,
s a lejtő zeng: itt a rigók, amott
a kakukok;

s rá mint egy boldog prím a zenekarban,
egy fülemüle bársony dala halkan
fölsiklik, surran, egyre lobogóbb, —
tremolók! tremolók! —

Ó, fák és lombok, ó, te béke zengő,
mély mámorától mozdulatlan erdő!
zöld partjaid közt a Szalonka-út
kigyózva fut;

talán nem is fut: szinte száll! — a vándor
megáll, búcsúzórt kortyol a világból,
a fübe dől s könnyű szívét felissza
az estikék sokcsillagos tejútja.

FURCSA PATAK

Furcsa patak ez a patak,
hurkot vet a hegyek alatt,
medre szikla, vize pállott.
Nem is patak: lövészárók.

Kopár partját sírok szegik.
Alkonyodik, esteledik.
Egy-egy csillag tüze villan
a mennyei bakacsinban.

Mozdul a kő, kel a halott.
Mindannyian fiatalok.
Bámulják a hideg holdat.
Ma se tudják, miért holtak.

CIGÁNY

Alszik a hegyoldal. Egy óra után
nyugovóra tér a tücsök is Budán.
Lámpa se világít, legföljebb ha halk
gyöngyökkel alatt a pesti Dunapart.

Magam vagyok ébren. Hallgatom, a mély
csöndben ahogy hűsen lélezkzik az éj.
Csillagok az égről ablakomon át
kémlelik a tollam fekete nyomát.

Rím felel a rímnek; telik a papír.
Manapság a költő csak éjszaka ír,
s akkor se röpíti szárnyakon a láz:
józan dala inkább lassú dadogás.

Mint cigány a brácsán: hol itt, hol amott
találomra pendít egy-egy dallamot;
de mire a hangszer minden húrja zsong,
kedvét szegi húzni nem egyszer a gond.

Leteszi vonóját. Kérdi: mire jó?
Lassan foszlik szét a fáradt zeneszó.
Utána fülel még. Nem ilyet akart:
fénylőt, lobogóbbat, lángot, zivatart!

Villámot, olyat, hogy ahova levág,
vesse szét a sorsunk kocsmája-falát,
tisztítsa tüzével a szolgálá tudót,
hadd igyék már végre szabad levegőt!

Rónay György